

## REFERAT

### NASU-møte 8. april 2011 kl. 10-15 i HLFs lokaler

#### Dagsorden:

1. Briskeby rehabiliteringssenter: Anders Hegre
2. EFAS-kartlegging: Ole Tvette
3. IFHOH-konferansen i Bergen 2012: Steinar Birkeland
4. Samhandlingsprosjektsøknader til Helsedirektoratet: Espen Lahnstein
5. Audiologisk forskning – ny HUNT-undersøkelse: Espen Lahnstein
6. Annet:
  - a. CI nr. to: Haakon Arnesen
  - b. Kvalifikasjonskrav til hørselstesting av bussjåfører: Espen Lahnstein
  - c. Audiopedagogstudiet: Guri Engernes Nielsen
  - d. NASU og medlemsorganisasjonene – kommunikasjonslinjer: Steinar Birkeland
7. Beramning av neste NASU-møte

#### Til stede:

- Espen Andreassen (NAF audiografene)
- Ole Tvette (NTAF)
- Guri Engernes Nielsen (NAF audiopedagogene)
- Haakon Arnesen (ØNH)
- Espen Lahnstein (HLF), Sak 5-6b
- Anders Hegre, Sak 1
- Steinar Birkeland (vara og referent)

#### Forfall:

- Irene Greftegreff (NDF)

#### 0. Til dagsorden

Steinar Birkeland er blitt Fagsjef Prosjekt i HLF, og trer således inn som personlig vara for Anders Hegre. Det kan således påregnes en del møteledelsesansvar i NASU, slik at spørsmålet om HLFs rolle som utvalgssekretariat ble diskutert. Forholdet mellom vararollen og det å holde tak i sekretariatsfunksjonen ble vurdert som uproblematisk. Referentrollen ble vurdert til å kunne komme i konflikt med vararollen, all den tid referatarbeidet tar fokus fra å delta i møtene på likefot med øvrige deltakere. Det var imidlertid ingen stemning for å la referentoppgaven gå på omgang, av samme grunn. For øvrig var det enighet om at referentoppgaven bør forankres i NASU-sekretariatet, og uansett ivaretas av referent som kjenner saksfeltet godt. Inntil sekretariatet eventuelt oppnevner særskilt referent, fortsetter Steinar Birkeland således som referent.

#### 1. Briskeby rehabiliteringssenter: Anders Hegre

Anders Hegre redegjorde for planene for videreutvikling av Briskeby kompetansesenter AS, med basis i Midtlyngutvalgets innstilling og Stortingsmelding 18 (2010-2011) *Læring og felleskap* som ble offentliggjort under NASU-møtet. Briskeby foreslås der overført til privatskoleloven.

I møter mellom HLF og departementet er det avklart at en slik løsning vil inneholde en driftsgaranti. Utadrettet virksomhet blir underlagt Statped, men de fire aktuelle stillingene vil ligge på Briskeby i fem år. Deretter vil dette bli vurdert på ny. HLF er fornøyd med utfallet,

som er et omforent resultat etter et betydelig forarbeid inn mot alle fagmiljøer og selvsagt det politiske beslutningssystemet.

Briskeby har for sin del bidratt med å bygge opp et tjenestevolum på blant annet yrkesmessige tilpasningskurs med NAV-refusjon, noe som gjør at senteret i dag opererer til ventelister – noe som selvsagt brukes politisk og overfor NAV for å dokumentere brukergruppens behov og tjenestetilbudets kvalitet.

Innen tinnitus tapte senteret i fjor høst en anbudskonkurransen, sannsynligvis på grunn av at det ikke er mulig å tilby overnattingsfasiliteter. I og med at det vil ta en del tid å reise nødvendig egenkapital for å reise slik bygningsmasse, er det lagt opp til en etappevis realisering av hundremillionersprosjektet som foreligger ferdigprosjektert. Fremdriften vil bestemmes av suksessraten til det løpende innsamlingsarbeidet, som per i dag har passert to millioner kroner.

I påvente av slik byggestart er det mulig for senteret å inngå leieavtaler i nærmiljøet. I inneværende år reises nytt hybelbygg samt ballbinge; førstevnte egenfinansiert, sistnevnte med midler fra ExtraStiftelsen. Disse to prosjektene knytter i utgangspunktet an til skolevirksomheten, men er like fullt integrert i den helhetlige anleggsprosjekteringen.

## **2. EFAS-kartlegging: Ole Tvette**

NASU er bemyndiget til å utnevne EFAS-representant for Norge, og p.t. innehar Arne Vik det vervet. Sist høst mottok Einar Laukli en Epostforespørsel fra EFAS, vedlagt et spørreskjema om barn på vei inn i skole. Pga. kort frist besvarte og leverte Laukli skjemaet like opp mot høstmøtet til NASU, samtidig som han orienterte NASU om dette.

Ole Tvette vurderer EFAS slik at det er en liten organisasjon men at Norge bør være representert, all den tid dette gir tilgang på informasjon og noe påvirkningsmulighet. Høstmøtet i NASU skal således utnevne EFAS-representant med personlig vara.

Før det stiller Arne Vik på EFAS' rundebordssamling i Warszawa kommende juni, hvor temaet er screening av skolebarn. Arne Viks oppgave på samlingen blir, med basis i ovennevnte skjema, å redegjøre for status i Norge – særlig nyfødtscreeningen, men også evt. annet relevant så som muligens fireårskontrollen. Det var bred enighet i NASU om at det omtalte skjemaet er lite gjennomarbeidet, og at et skikkelig svar vil kreve en del arbeid fra Arne Viks side. Det kan i Warszawa påregnes noe avvik fra Lauklis svar, ut fra hva Arne Vik kommer frem til gjennom sin informasjonsinnhenting.

## **3. IFHOH-konferansen i Bergen 2012: Steinar Birkeland**

Med basis i konferanseplanleggingsdokument og Epostkorrespondanse med Lillian Vicanek som er involvert i planleggingsarbeidet, orienterte Steinar Birkeland om arrangementet. Det dreier seg om en verdenskongress arrangert av HLF for den internasjonale paraplyen for hørselsorganisasjonene IFHOH. Konferansen vil anslagsvis fire fire-fem hundre deltakere, og finner sted i Bergen 25.-28. juni 2012 like opp mot HLFs landsmøte.

Konferansetemaet er livslang livskvalitet, slik at programmet – som er publisert på konferansens hjemmeside: [www.IFHOH2012.no](http://www.IFHOH2012.no) – er redaksjonelt bygget opp omkring livsfasene. Til forskjell fra en tradisjonell audiologisk fagkonferanse, vil brukerperspektivet være godt representert både i plenumsforedragene og i parallellseminarene. Dessuten vil publikum bestå av forholdsvis mange fra brukersiden, selvsagt primært fra brukerorganisasjonene men også menige hørselshemmede.

NASUrepresentantene oppfordres til å informere om kongressen på sine respektive organisasjoners hjemmesider og ellers i sine nettverk.

#### **4. Samhandlingsprosjektsøknader til Helsedirektoratet: Espen Lahnstein**

Espen Lahnstein redegjorde for HLFs oppfølging av Helsedirektoratets utlysning av stimuleringsmidler forankret i Samhandlingsreformen. Der åpnes det for så vel nye prosjekt som videreutvikling av relevante eksisterende satsinger. I dialog med fagmiljøene ble det i alt fremmet elleve hørselsrelaterte prosjektsøknader i mars – resultatet av søknadsbehandlingen kunngjøres i mai.

Lahnstein gjorde oppmerksom på at underliggende for hørselssektorens del, er at Stortinget har signalisert at hørsel skal prioriteres høyt i oppfølgingen av Samhandlingsreformen. Når det spesifikt gjelder oppfølgingen av tildelingskriteriene i den aktuelle utlysningen, har HLF vært særlig aktpågivende med å sikre at prosjektfremleggene er godt forankret i den aktuelle institusjonsledelsen. Det er dertil blitt tilstrebet å sikre brukerinnretning med lokale leveranser.

Lahnstein presiserte til sist at det i denne omgang var usedvanlig kort leveringsfrist, men at Helsedirektoratet nå er ute med en utlysning i vesentlig større skala hva midler og ambisjonsforventninger gjelder. Fristen for å søke er satt til 24. september, slik at her bør det være mulig for fagmiljøet og brukersiden å få frem tyngre søknader. Dette kan med fordel styrebehandles i NASUs medlemsorganisasjoner.

#### **5. Audiologisk forskning – ny HUNT-undersøkelse: Steinar Birkeland**

Steinar Birkeland informerte om et fremstøt HLF har gjort overfor HUNT-leder Steinar Krokstad. Bakgrunnen for det initiativet er at hørselsdataene fra 1997 er gått ut på dato: [http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=233&trg=MainLeft\\_5565&MainArea\\_5661=5565:0:15,2336:1:0:0:::0:0&MainLeft\\_5565=5544:50246::1:5689:5:::0:0](http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=233&trg=MainLeft_5565&MainArea_5661=5565:0:15,2336:1:0:0:::0:0&MainLeft_5565=5544:50246::1:5689:5:::0:0). Det tilkommer at det siden den gang er skjedd en aldring i befolkningen, samt en revolusjon i bruk av bærbart lydavspillingsutstyr med MP3-spillere – sistnevnte er det begynt å dukke opp forskningstall på i utlandet, bl.a. en egen EU-studie.

Krokstad opplyste at det er absolutt relevant å sikre nye data gjennom HUNT. Ettersom det er nokså ressurskrevende å ta audiologiske målinger i stor skala, skisserte han et rimelig oppfølgingsdesign, basert på et utvalg på eksempelvis to til tre tusen personer. Dette vil, mente han, fremskaffe gode nok samtidsdata, som dessuten vil muliggjøre å få frem utviklingstall i og med at det vil bli inkludert personer som har vært inne tidligere. Fra faglig side i NASU ble det presisert at gode nok populasjonsdata fordrer et design hvor det er satt av ressurser til å ta tilstrekkelig antall rentoneaudiogram til å kunne generalisere forekomst og variasjon.

Uansett valg av design poengterte han at det er mange store miljøer som jobber med å lobbe inn sine temaer og spørsmål. Det kan derfor, fremholdt han, lønne seg enten å bidra med økonomisk støtte og/eller en kombinasjon av en velbegrunnet bestilling fra lokalt hold (les; St. Olavs hospital) og bred støtte fra profesjonsforeninger og brukerorganisasjoner innen samme sektor.

Espen Lahnstein opplyste at HLFs rolle i en slik påvirkningsprosess vil være å presse på politisk, for å utløse statlige midler. Det ble fra faglig side vurdert som taktisk fornuftig av

HLF å ta kontakt med Bo Engdahl på Folkehelseinstituttet i sakens anledning, ettersom han nå jobber fulltid der med hørsel. Lahnstein oppfordret profesjonsforeningsrepresentantene i NASU til å ta saken opp i sine respektive styrer og melde tilbake til ham og NASU.

Lahnstein informerte til sist om at HLF også vil ha tinnitus med i den aktuelle studien, slik dette er blitt gjort i HUNT tidligere. Det henger blant annet sammen med at Folkehelseinstituttet da uttalte at forekomsten av tinnitus sannsynligvis vil øke til rundt 25 prosent i 2020. Ettersom Helsedirektoratet ikke har sluttet seg til den vurderingen, trengs det dokumentasjon på hvordan status er i dag.

## **6. Annet:**

### **a. CI nr. to: Haakon Arnesen**

I Norge er CI nr. to en behovsprøvd rett. Prøvekravet ble opphevet i Danmark høsten 2009. Elin Østli i Helsedirektoratet har vist interesse for hvordan vi ligger an med slike operasjoner i Norge nå. Rikshospitalet tilbyr enkelte CI nr. to, typisk etter mislykket operasjon eller ved tinnitus. I praksis er det således spesialgrupper som innrømmes sin rett.

Espen Lahnstein opplyste at HLFs politikk er å oppheve kravet om behovsprøving, ved medisinsk indikasjon på nytteverdi. Profesjonsrepresentantene i NASU sluttet seg til dette synet.

Når det gjelder DRG-systemet er det våren 2011 lagt om slik at taksten for CI-operasjon er satt opp, men at det samtidig er stengt igjen for å ta ut taksten dobbelt ved dobbeltsidig operasjon. Skal to takster utløses, må pasienten komme tilbake tidligst syv måneder senere for å få operert CI nr. to. I praksis, ble det fremholdt fra profesjonshold i NASU, vil imidlertid den økte taksten dekke inn så pass at de som kun får ett CI vil "subsidiere" de som også får nr. to. Det forutsetter selvsagt at operasjonsstedene setter pasientens beste i sentrum, med basis i medisinsk vurdert nytteverdi av CI nr. to.

### **b. Kvalifikasjonskrav til hørselstesting av bussjåfører: Espen Lahnstein**

HLF får tilbakevendende tilbakemeldinger fra bussjåfører som reagerer kraftig på at de mister Førerkort E, etter å ha blitt underkjent i en type hørselskontroll som er regulert som følger: Ta ut høreapparat, stå med ryggen til fire meter fra legen, og gi respons på legestemme. Leigestemmen vil variere, og det er diskutabelt om det er relevant å teste funksjon uten det aktuelle hjelpemiddelet operativt.

NASUs profesjonsrepresentanter fremholdt at testen er utdatert, og at ikke bare legestemmevariasjon men også romakustiske forhold vil spille inn på utfallet. Likeså ble det stilt spørsmål ved det å teste uten hjelpemidlet er hensiktsmessig – som med briller er det praktisk relevante spørsmålet hvor godt en fungerer som bussjåfør med høreapparat(er).

Det var således bred enighet om at den aktuelle testen er uten verdi og bør endres i takt med utviklingen på hjelpemiddelsiden og selvsagt hørselsmåleteknologien.

### **c. Audiopedagogstudiet: Guri Engernes Nielsen**

Guri Engernes Nielsen orienterte om at audiopedagogstudiet er sikret finansiering, slik at det kritiske for å komme i gang til høsten blir å rekruttere tilstrekkelig antall studenter.

d. NASU og medlemsorganisasjonene – kommunikasjonslinjer: Steinar Birkeland

Steinar Birkeland tok opp at sen respons fra NASU-representantene på saken om hjelpemiddelsortement som var oppe på NASUs foregående møte, gjorde at det ikke ble mulig for HLF anvende konsensusen i det politiske påvirkningsarbeidet i sakens anledning: Toget gikk!

Det var bred enighet om at NASU her forspilte en anledning til å gjøre felles sak på et viktig område. Lærdommen er at NASU-representantene tar opp med sine respektive styreverter hvordan kommunikasjonen kan effektiviseres mellom styremøtene, for slik å kunne gjøre felles front – ikke bare i forlengelse av NASU-møtene, men også om det skulle oppstå saker hvor NASU med fordel kan mobiliseres ad hoc: I politisk påvirkningsarbeid er det eneste sikre at alt er usikkert, slik at her er det kritisk å ha fleksible kommunikasjonslinjer i påkommende tilfelle. Om ikke vil politikken bli lagt uavhengig av hva NASU mener og tenker.

**7. Beramning av neste NASU-møte**

Neste NASU-møte blir 7. oktober kl. 10-15 i HLFs sekretariat. Saker medles inn så tidlig som praktisk mulig.

*Oslo, 15. april 2011  
Steinar Birkeland*